

УДК 343.359.3:343.214

В. М. Шевчук, старшим викладачОдеський національний університет імені І. І. Мечникова,
кафедра кримінального права, кримінального процесу і криміналістики,
Французький бульвар, 24/26, м. Одеса, 65058, Україна

ЗАКОНОДАВЧІ КОЛІЗІЇ В ДИНАМІЦІ СПІВВІДНОШЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ТА ПОКАРАННЯ ЗА ПОДАТКОВІ ЗЛОЧИНИ

У статті здійснене авторське дослідження динаміки зростання кваліфікованого розміру шкоди за вчинення податкового злочину у співвідношенні із динамікою процентного зменшення розміру покарання за вчинення податкових злочинів.

Ключові слова: кваліфікуючі ознаки, диспозиція статті, санкція статті, види шкоди, неоподатковуваний мінімум доходів громадян, кваліфікований розмір шкоди.

Модель законодавчого співвідношення шкоди та штрафу за вчинення податкових злочинів свідчить про наявний дисбаланс в економічних правовідносинах, зокрема, в частині правового регулювання злочинних правопорушень, вчинених суб'єктами податкових злочинів [1, 156].

Найбільш рельєфно, на нашу думку, можна дослідити цей процес в динаміці розвитку розрахунку шкоди, завданої вчиненням податкового злочину, і розміру штрафу, передбаченого санкцією ч. 1 і ч. 2 ст. 212 Кримінального кодексу України (надалі — КК), з моменту введення перемінної шкали розрахунку одного неоподаткованого мінімуму доходів громадян (надалі — "н. м. д. г.") окремо для кваліфікації злочинів, окремо — для застосування санкції.

Динамічна модель розрахунку кваліфікаційного розміру шкоди за вчинення злочинів, в тому числі і податкових, із застосуванням перемінного значення розміру одного "н. м. д. г." була запроваджена із набранням чинності Закону України "Про податок з доходів фізичних осіб" від 22. 05. 2003 року № 889 — IV (надалі — Закон про ПДФО), тобто з 1 січня 2004 року [2, ст. 22 п. 22.1.].

Відповідно до положень Закону про ПДФО, розмір одного "н. м. д. г." для цілей застосування інших законодавчих актів неподаткового характеру встановлювався у розмірі 17 гривень, крім норм адміністративного та кримінального законодавства у частині кваліфікації злочинів або правопорушень, для яких сума "н. м. д. г." встановлювалася на рівні податкової соціальної пільги, визначеної пп. 6.1.1. п. 6.1. ст. 6 цього Закону для відповідного року (з урахуванням положень п. 22.4. ст. 22 цього Закону) [2, ст. 22 п. 22.5.].

Слід звернути увагу на ту обставину, що, не дивлячись на те, що розмір податкової соціальної пільги визначався залежно від мінімальної заробітної плати (надалі — "м. з. п."), яка декілька разів на рік збільшувалася, сама ж податкова соціальна пільга встановлювалася лише один раз на рік станом на 1 січня звітного податкового року у розмірі однієї "м. з. п." у розрахунку на один місяць, зменшеної пропорційно до процентів, встановлених на перехідний період [2, ст. 6 п. 6.1. пп. 6.1.1., ст. 22 п. 22.4.].

З одного боку, ці положення, можливо, певною мірою і виправдовують цілі застосування податкового законодавства, проте, з іншого боку, достатньо дискусійні і навіть мають суперечливий характер під час застосування норм кримінального законодавства.

© В. М. Шевчук, 2010

Так, згідно з положенням кримінального законодавства, злочинність і караність діяння визначаються законом про кримінальну відповідальність, який діяв на час вчинення цього діяння [3, ст. 4 ч. 2] та який не мав зворотної дії у часі, якщо цей закон не скасовував злочинність такого діяння або не пом'якшував кримінальну відповідальність за його вчинення [3, ст. 5 ч. 1]. Отже, поняття дії кримінального закону в часі включає в себе поняття зворотної дії закону, а зазначені нормативні положення застосовуються в процесі кваліфікації злочинного діяння у своїй сукупності [4, 29].

У зв'язку з цим виникає юридична колізія в ієрархії правових норм, яка обумовлює проблематику наступного змісту: чи повинно застосування норм КК як кодифікованого нормативно-правового акту превалювати над застосуванням норм окремого податкового закону в частині кваліфікації злочинів із урахуванням динамічної перемінної шкали розрахунку одного "н. м. д. г." залежно від збільшення місячного розміру "м. з. п." протягом одного звітного податкового року, — чи ні?

Аналізуючи дану проблему в контексті тлумачення ст. 58 Конституції України, слід зазначити, що в тому разі, якщо на момент вчинення податкового злочину розрахунок кваліфікованого розміру шкоди із урахуванням динамічної перемінної шкали розрахунку одного "н. м. д. г." залежно від збільшення розміру однієї "м. з. п." протягом звітного податкового року дозволяє звільнити особу від покарання, виключити злочинність або караність діяння або пом'якшити покарання, в тому числі перекаваліфікувати вчинений податковий злочин в бік пом'якшення покарання з однієї частини статті 212 КК на іншу, у своїй сукупності створює достатньо підстав для переважного застосування норм КК і визнання тієї обставини, що на момент вчинення податкового злочину під час розрахунку кваліфікованого розміру шкоди, необхідно виходити із розміру одного "н. м. д. г.", визначеного відповідно до схеми податкового розрахунку, але із урахуванням розміру місячної "м. з. п.", збільшеної відповідно до бюджетного законодавства протягом одного бюджетного року.

Для ілюстрації цієї проблематики вбачається за доцільне викласти динаміку розрахунку кваліфікованого розміру шкоди з моменту схвалення Закону про ПДФО й дотепер.

Як відомо, невід'ємними складовими схеми розрахунку одного "н. м. д. г." для визначення кваліфікованого розміру шкоди є законодавчо встановлений розмір "м. з. п." та законодавчо регламентований розмір податкової соціальної пільги [1, 155].

Для узагальнення розглянутої проблематики динаміка зросту "м. з. п.", в тому числі і як складової частини розрахунку одного "н. м. д. г.", що відбувалася впродовж 2003-2010 років, наводиться в таблиці 1.

Розрахунок одного "н. м. д. г.", необхідного для визначення кваліфікованого розміру шкоди, регламентується законодавством і встановлюється на рівні податкової соціальної пільги в умовній сумі грошових коштів пропорційно процентному співвідношенню до "м. з. п.", яка і береться за основу розрахунку.

При цьому слід звернути увагу, що в первинній редакції Закону про ПДФО, який набув чинності 1 січня 2004 року, податкова соціальна пільга встановлювалася у розмірі, що дорівнює одній "м. з. п." (у розрахунку на місяць), встановленій законом на 1 січня звітного податкового року. Проте, згідно Прикінцевим положенням Закону про ПДФО, на перехідний період розмір податкової соціальної пільги зменшувався пропорційно процентній шкалі, запровадженій цим же Законом [2, ст. 22 п. 22.4.]. Відповідно до цієї шкали перехідний період було обмежено чотирма роками, протягом яких розмір податкової соціальної пільги повинен був поступово "повернутися" до нормативно визначеного в ст. 6 п. 6.1. пп. 6.1.1. Закону про ПДФО, тобто на рівень суми, що дорівнює розміру однієї "м. з. п." (у розрахунку на місяць). Так, в 2004 році податкова соціальна пільга встановлювалася у розмірі

30 процентів від суми податкової соціальної пільги, визначеної у пп. 6.1.1. п. 6.1. ст. 6 Закону про ПДФО; в 2005 році — у розмірі 50 процентів; у 2006 році — у розмірі 80 процентів; у 2007 році — у розмірі 100 процентів [2, ст. 22 п. 22.4.].

Таблиця 1

Динаміка зросту мінімальної заробітної плати за 2003–2010 роки (грн)

число, місяць	рік							
	2003 ¹	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
01.01	185	205	262	350	400	515	605	869
01.04	*	*	290	*	420	525	625	884
01.07	*	*	310	375	440	*	630	888
01.09	*	237	332	*	*	*	*	*
01.10	*	*	*	*	460	545	650	907
01.11	*	*	*	*	*	*	744	*
01.12	205	*	*	400	*	605	*	922
Підстава	[5, ст. 1] [6, ст. 1]	[7, ст. 89]	[8, ст. 83]	[9, ст. 82]	[10, ст. 76]	[11, ст. 59]	[12, ст. 55] [13, ст. 2]	[13, ст. 2]

Примітка: * розмір "м. з. п." в зазначений період не змінювався.

Таким чином, станом на 1 січня 2004 року розмір одного "н. м. д. г.", необхідного для розрахунку кваліфікованого розміру шкоди, визначався як добуток 30-процентної ставки податкової соціальної пільги та "м. з. п.": 1 "н. м. д. г." = податковій соціальній пільзі = "м. з. п." x 30 % = 205 гривень x 30 % = 61,50 гривень. Аналогічно розраховується один "н. м. д. г.", необхідний для розрахунку кваліфікованого розміру шкоди, станом на 1 січня 2005 року: 1 "н. м. д. г." = податковій соціальній пільзі = "м. з. п." x 50 % = 262 гривні x 50 % = 131 гривня.

Не дивлячись на те, що розмір "м. з. п." протягом року збільшувався, розмір податкової соціальної пільги залишався сталим. Така податково-бюджетна модель правовідносин, можливо, певною мірою виправдана для цілей податкового законодавства, оскільки незалежно від суми, на яку збільшилася "м. з. п." протягом року, сума неоподатковуваних грошових коштів цієї "м. з. п." залишається попередньою, тобто визначеною станом на 1 січня звітного податкового року.

Однак, така модель правовідносин не може застосовуватися в кримінальному судочинстві, оскільки суперечить основним принципам кримінального права, як то відповідності покарання вчиненому діянню, справедливості тощо [4, 10-11], у зв'язку з чим нівелює застосування окремих норм КК.

Тому, на нашу думку, в системі розрахунку кваліфікованого розміру шкоди домінуючою складовою повинен виступати розмір саме "м. з. п.", а збільшення такого розміру "м. з. п." протягом одного бюджетного року неодмінно повинно тягти за собою збільшення розміру одного "н. м. д. г.", потрібного для розрахунку кваліфікаційного розміру шкоди, у вчинених злочинах чи правопорушеннях.

Сама по собі зміна розміру "м. з. п." в бік збільшення свідчить про наявні зміни в економічній системі держави і, відповідно, в системі економічних правовідносин. Оскільки економічні правовідносини захищаються від злочинних зазіхань нормами кримінального законодавства, то і кваліфіковані ознаки злочинів, передбачених КК, повинні відповідати динаміці зростання основних показників економічного розвитку країни.

¹ З моменту набрання чинності КК в 2001 році і протягом 2002-2003 рр. розмір однієї "м. з. п." не мав кваліфікаційного значення, у зв'язку з чим в таблиці не наводяться відповідні розрахунки.

Враховуючи це та із урахуванням наведених вище розрахунків, розмір одного "н. м. д. г." станом на 1 вересня 2004 року, необхідний для розрахунку кваліфікованого розміру шкоди, повинен визначатися наступним чином: 1 "н. м. д. г." = податковій соціальній пільзі = "м. з. п." x 30 % = 237 гривень x 30 % = 71,10 гривень. Аналогічно розраховується і розмір одного "н. м. д. г.", необхідний для розрахунку кваліфікованого розміру шкоди, в 2005 році із урахуванням законодавчо встановленої шкали збільшення розміру "м. з. п." станом на 1 квітня 2005 року (145 гривень), станом на 1 липня 2005 року (155 гривень), станом на 1 вересня 2005 року (166)гривень.

В 2006 році законодавцем була введена в дію нова редакція пп. 6.1.1. п. 6.1. ст. 6 Закону про ПДФО, згідно з якою розмір податкової соціальної пільги встановлювався у сумі, що дорівнює 50 процентам однієї "м. з. п." (у розрахунку на місяць), встановленої на 1 січня звітного податкового року. Одночасно з цим скасовувалися і припиняли свою чинність норми, якими вводилася в дію схема процентного зменшення нормативно визначеної податкової соціальної пільги, запровадженої на перехідний період [14, розд. V, прикінц. полож. ч. 1 абзц. 4].

Таким чином, розмір одного "н. м. д. г.", потрібного для розрахунку кваліфікаційного розміру шкоди, станом на 1 січня 2006 року визначався як 50-процентний добуток "м. з. п.", встановленої законодавством, станом на 1 січня звітного податкового року: 1 "н. м. д. г." = податковій соціальній пільзі = "м. з. п." x 50 % = 350 гривень x 50 % = 175 гривень. Аналогічно розраховується розмір одного "н. м. д. г." для всіх подальших років та періодів, що наведено в таблиці 2.

Таблиця 2

Розрахунок розміру 1 н. м. д. г. (кваліфікаційного) за 2003–2010 роки (грн)

число, місяць	рік								
	2003 ¹	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	
01.01	17	61,50	131	175	200	257,50	302,50	434,50	
01.04	17	*	145	*	210	262,50	312,50	442	
01.07	17	*	155	187,50	220	*	315	444	
01.09	17	71,10	166	*	*	*	*	*	
01.10	17	*	*	*	230	272,50	325	453,50	
01.11	17	*	*	*	*	*	372	*	
01.12	17	*	*	200	*	302,50	*	461	
Підстава	[15, п. 1; 16, п. 1; 17, п. 3]	[2, ст. 6 п. 6.1. пп., 6.1.1. (в ред. 2003 р.); ст. 22 п. 22.4., п. 22.5.]		[2, ст. 6 п. 6.1. пп. 6.1.1. (в ред. 2005 р.) [14, розд. V, прикінц. полож. ч. 1 абзц. 4], ст. 22 п. 22.5.]					

Примітка: * розмір 1 "н. м. д. г." в зазначений період не змінювався.

Залежно від розміру одного "н. м. д. г." розраховується шкода, завдана вчиненням податкового злочину, яка визначається законодавцем по-різному і регламентується як фактичне ненадходження до бюджетів чи державних цільових фондів коштів у значних розмірах [3, ст. 212 ч. 1], тобто у сумі, яка в 1000 і більше разів перевищує встановлений законодавством "н. м. д. г." [3, ст. 212 прим.], у великих розмірах [3, ст. 212 ч. 2], тобто у сумі, яка в 3000 і більше разів перевищує встановлений законодавством "н. м. д. г." [3, ст. 212 прим.], та в особливо великих розмірах [3, ст. 212 ч. 3], тобто у сумі, яка в 5000 і більше разів перевищує встановлений законодавством "н. м. д. г." [3, ст. 212 прим.].

¹ Із набранням чинності КК в 2001 році і протягом 2002-2003 рр. розмір 1 "н. м. д. г." не змінювався, однаково застосовувався під час кваліфікації злочинів і застосування санкції, і дорівнював 17 гривням [15; 16; 17].

З метою розрахунку шкоди, завданої вчиненням податкового злочину у значних розмірах, і визначення нижньої межі цієї шкоди для його кваліфікації за ч. 1 ст. 212 КК, залежно від часу вчинення, необхідно дані таблиці 2 помножити на 1000 "н. м. д. г.". Зазначені розрахунки наведені в таблиці 3.

Таблиця 3

**Розрахунок значної шкоди згідно з ч. 1 ст. 212 КК України (грн)
Шкода у значному розмірі ≥ 1000 н. м. д. г.**

число, місяць \ рік	рік							
	2003 ¹	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
01.01	17000	61500	131000	175000	200000	257500	302500	434500
01.04	17000	*	145000	*	210000	262500	312500	442000
01.07	17000	*	155000	187500	220000	*	315000	444000
01.09	17000	71100	166000	*	*	*	*	*
01.10	17000	*	*	*	230000	272500	325000	453500
01.11	17000	*	*	*	*	*	372000	*
01.12	17000	*	*	200000	*	302500	*	461000

Примітка: * – розмір шкоди в зазначений період не змінювався.

З метою розрахунку шкоди, завданої вчиненням податкового злочину у великих розмірах, і визначення нижньої межі цієї шкоди для його кваліфікації за ч. 2 ст. 212 КК, залежно від часу вчинення, необхідно дані таблиці 2 помножити на 3000 "н. м. д. г.". Зазначені розрахунки наведені в таблиці 4.

Таблиця 4

**Розрахунок шкоди у великих розмірах згідно з ч. 2 ст. 212 КК України (грн)
Шкода у великих розмірах ≥ 3000 н. м. д. г.**

число, місяць \ рік	рік							
	2003 ¹	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
01.01	51000	184500	393000	525000	600000	772500	907500	1303500
01.04	51000	*	435000	*	630000	787500	937500	1326000
01.07	51000	*	465000	562500	660000	*	945000	1332000
01.09	51000	213300	498000	*	*	*	*	*
01.10	51000	*	*	*	690000	817500	975000	1360500
01.11	51000	*	*	*	*	*	1116000	*
01.12	51000	*	*	600000	*	907500	*	1383000

Примітка: * – розмір шкоди в зазначений період не змінювався.

З метою розрахунку шкоди, завданої вчиненням податкового злочину в особливо великих розмірах, і визначення нижньої межі цієї шкоди для його кваліфікації за ч. 3 ст. 212 КК, залежно від часу вчинення, необхідно дані таблиці 2 помножити на 5000 "н. м. д. г.". Зазначені розрахунки наведені в таблиці 5.

¹ Із набранням чинності КК в 2001 р. і протягом 2002-2003 рр. розмір шкоди, завданої податковим злочином у значних розмірах, не змінювався, оскільки не змінювався розмір 1 "н. м. д. г.", який складав 17 грн.

¹ Із набранням чинності КК в 2001 р. і протягом 2002-2003 рр. розмір шкоди, завданої податковим злочином у великих розмірах, не змінювався, оскільки не змінювався розмір 1 "н. м. д. г.", який складав 17 грн.

Розрахунок шкоди в особливо великих розмірах згідно з ч. 3 ст. 212 КК України (грн)
Шкода в особливо великих розмірах ≥ 5000 н. м. д. г.

число, місяць	рік							
	2003 ¹	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
01.01	85000	307500	655000	875000	1000000	1287500	1512500	2172500
01.04	85000	*	725000	*	1050000	1312500	1562500	2210000
01.07	85000	*	755000	937500	1100000	*	1575000	2220000
01.09	85000	355500	830000	*	*	*	*	*
01.10	85000	*	*	*	1150000	1362500	1625000	2267500
01.11	85000	*	*	*	*	*	1860000	*
01.12	85000	*	*	1000000	*	1512500	*	2305000

Примітка: * – розмір шкоди в зазначений період не змінювався.

Ще більш рельєфно, на нашу думку, проблематика недоліків системи "подвійних" розрахунків, тобто окремо для кваліфікації податкових злочинів, окремо — для застосування санкції, вбачається під час порівняного аналізу розрахунків шкоди і штрафів за вчинення податкових злочинів в динаміці зростання розміру одного "н. м. д. г." протягом 2001-2010 років.

Основу методики запропонованих нами порівняльних розрахунків складають дані таблиць 1-5 і математичний метод, які були застосовані для визначення процентного співвідношення шкоди і штрафу за наступними критеріями: 1) мінімального розміру штрафу до мінімального розміру шкоди; 2) мінімального розміру штрафу до мінімального розміру шкоди; 3) максимального розміру штрафу до максимального розміру шкоди; 4) максимального розміру штрафу до максимального розміру шкоди; — де за основу розрахунків був обраний кваліфікований розмір шкоди [1, 154]. На підставі цієї методики було здійснено порівняльний аналіз окремих положень диспозиції і санкції ч. 1 ст. 212 КК і ч. 2 ст. 212 КК. Одержані результати було викладено в таблиці 6 і таблиці 7 відповідно.

Здійснений правовий аналіз податкових злочинів дозволяє зробити наступні висновки:

Розроблена нами авторська методика розрахунку процентного співвідношення кваліфікованого розміру шкоди і застосування кримінального покарання у виді штрафу дозволяє більш предметно оцінити законодавчі лінгвістичні моделі, які відображають в собі складні тенденції розвитку правової та економічної системи держави.

Одержані нами результати розрахунків шкоди та штрафів за вчинені податкові злочини свідчать про наявність дисбалансу в диспозиції та санкції статті 212 КК, межі якого вочевидь створюють законодавчі підстави для "вчинення" податкових злочинів, а не для запобігання ним.

Недоцільно або навіть неможливо ставити кримінальне законодавство в пряму залежність від податкового законодавства, оскільки кримінальне законодавство захищає не суто податкові правовідносини, а податкові правовідносини як складову частину економічних правовідносин.

Зростання "м. з. п." декілька разів протягом одного бюджетного року свідчить про зміни в системі економічних правовідносин в бік їх розвитку, що дає підстави стверджувати про необхідність обрання за основу розрахунку одного "н. м. д. г." не розмір податкової соціальної пільги, а розмір "м. з. п."

¹ Із набранням чинності КК в 2001 р. і протягом 2002-2003 рр. розмір шкоди, завданої податковим злочином в особливо великих розмірах, не змінювався, оскільки не змінювався розмір 1 "н. м. д. г.", який складав 17 грн.

Таблиця 6

Співвідношення кваліфікованого розміру шкоди та кримінального покарання у виді штрафу згідно з ч. 1 ст. 212 КК в 2001–2010 р.

рік	місяць	санкція (грн.)		кваліфікація (грн.)		санкція (%)		кваліфікація (%)		санкція (%)		кваліфікація (%)	
		300 н. м. д. г. ⇔ 500 н. м. д. г.	8500	1000 н. м. д. г. ⇔ 3000 н. м. д. г.	51000	мін.	макс.	мін.	макс.	мін.	макс.	мін.	макс.
2001		5100	8500	17000	51000	30	50	100	10	16,67	100		
2002		5100	8500	17000	51000	30	50	100	10	16,67	100		
2003		5100	8500	17000	51000	30	50	100	10	16,67	100		
2004	січень	5100	8500	61500	184500	8,29	13,82	100	2,76	4,61	100		
	вересень	5100	8500	71100	213300	7,17	11,95	100	2,39	3,98	100		
2005	січень	5100	8500	131000	393000	3,89	6,49	100	1,30	2,16	100		
	квітень	5100	8500	145000	435000	3,52	5,86	100	1,17	1,95	100		
	липень	5100	8500	155000	465000	3,29	5,48	100	1,10	1,83	100		
	вересень	5100	8500	166000	498000	3,07	5,12	100	1,02	1,71	100		
2006	січень	5100	8500	175000	525000	2,91	4,86	100	0,97	1,62	100		
	липень	5100	8500	187500	562500	2,72	4,53	100	0,91	1,51	100		
	грудень	5100	8500	200000	600000	2,55	4,25	100	0,85	1,42	100		
2007	січень	5100	8500	200000	600000	2,55	4,25	100	0,85	1,42	100		
	квітень	5100	8500	210000	630000	2,43	4,05	100	0,81	1,35	100		
	липень	5100	8500	220000	660000	2,32	3,86	100	0,77	1,29	100		
	жовтень	5100	8500	230000	690000	2,22	3,70	100	0,74	1,23	100		
2008	січень	5100	8500	257500	772500	1,98	3,30	100	0,66	1,10	100		
	квітень	5100	8500	262500	787500	1,94	3,24	100	0,65	1,08	100		
	жовтень	5100	8500	272500	817500	1,87	3,12	100	0,62	1,04	100		
	грудень	5100	8500	302500	907500	1,69	2,81	100	0,56	0,94	100		
2009	січень	5100	8500	302500	907500	1,69	2,81	100	0,562	0,937	100		
	квітень	5100	8500	312500	937500	1,63	2,72	100	0,544	0,907	100		
	липень	5100	8500	315000	945000	1,62	2,70	100	0,539	0,899	100		
	жовтень	5100	8500	325000	975000	1,57	2,62	100	0,523	0,872	100		
	листопад	5100	8500	372000	1116000	1,37	2,28	100	0,457	0,762	100		
2010	січень	5100	8500	434500	1303500	1,174	1,956	100	0,391	0,652	100		
	квітень	5100	8500	442000	1326000	1,154	1,923	100	0,385	0,641	100		
	липень	5100	8500	444000	1332000	1,149	1,914	100	0,383	0,638	100		
	жовтень	5100	8500	453500	1360500	1,125	1,874	100	0,375	0,625	100		
	грудень	5100	8500	461000	1383000	1,106	1,844	100	0,369	0,615	100		

Таблиця 7

Співвідношення кваліфікованого розміру шкоди та кримінального покарання у виді штрафу згідно з ч. 2 ст. 212 КК в 2001–2010 р.

рік	місяць	санкція (грн.)		кваліфікація (грн.)		санкція (%)		кваліфікація (%)		санкція (%)		кваліфікація (%)	
		500 н. м. д. г. ⇔ 2000 н. м. д. г.	34000	3000 н. м. д. г. ⇔ 5000 н. м. д. г.	85000	мін.	мах.	мін.	мін.	мах.	мін.	мах.	
2001		8500	34000	51000	85000	16,67	66,67	100	10	40	100		
2002		8500	34000	51000	85000	16,67	66,67	100	10	40	100		
2003		8500	34000	51000	85000	16,67	66,67	100	10	40	100		
2004	січень	8500	34000	184500	307500	4,61	18,43	100	2,76	11,06	100		
	вересень	8500	34000	213300	355500	3,98	15,94	100	2,39	9,56	100		
2005	січень	8500	34000	393000	655000	2,16	8,65	100	1,30	5,19	100		
	квітень	8500	34000	435000	725000	1,95	7,82	100	1,17	4,69	100		
	липень	8500	34000	465000	755000	1,83	7,31	100	1,13	4,50	100		
	вересень	8500	34000	498000	830000	1,71	6,83	100	1,02	4,10	100		
2006	січень	8500	34000	525000	875000	1,62	6,48	100	0,97	3,89	100		
	липень	8500	34000	562500	937500	1,51	6,04	100	0,91	3,63	100		
	грудень	8500	34000	600000	1000000	1,42	5,67	100	0,85	3,40	100		
2007	січень	8500	34000	600000	1000000	1,42	5,67	100	0,85	3,40	100		
	квітень	8500	34000	630000	1050000	1,35	5,40	100	0,81	3,24	100		
	липень	8500	34000	660000	1100000	1,29	5,15	100	0,77	3,09	100		
	жовтень	8500	34000	690000	1150000	1,23	4,93	100	0,74	2,96	100		
2008	січень	8500	34000	772500	1287500	1,10	4,40	100	0,66	2,64	100		
	квітень	8500	34000	787500	1312500	1,08	4,32	100	0,65	2,59	100		
	жовтень	8500	34000	817500	1362500	1,04	4,16	100	0,62	2,50	100		
	грудень	8500	34000	907500	1512500	0,937	3,746	100	0,562	2,247	100		
2009	січень	8500	34000	907500	1512500	0,937	3,746	100	0,562	2,247	100		
	квітень	8500	34000	937500	1562500	0,907	3,627	100	0,544	2,176	100		
	липень	8500	34000	945000	1575000	0,899	3,599	100	0,540	2,159	100		
	жовтень	8500	34000	975000	1625000	0,872	3,487	100	0,523	2,092	100		
	листопад	8500	34000	1116000	1860000	0,762	3,047	100	0,457	1,828	100		
2010	січень	8500	34000	1303500	2172500	0,652	2,608	100	0,391	1,565	100		
	квітень	8500	34000	1326000	2210000	0,641	2,564	100	0,385	1,538	100		
	липень	8500	34000	1332000	2220000	0,638	2,553	100	0,383	1,532	100		
	жовтень	8500	34000	1360500	2267500	0,625	2,499	100	0,375	1,499	100		
	грудень	8500	34000	1383000	2305000	0,615	2,458	100	0,369	1,475	100		

Таким чином, міжгалузеве співвідношення окремих правових норм КК з нормами права податкового та бюджетного законодавства обумовлює доцільність визначення основних складових розрахунку кваліфікованого розміру шкоди бланкетними нормами бюджетного законодавства, що, в свою чергу, сприятиме запобіганню "податковому тоталітаризму".

Література

1. Шевчук В. М. Модель законодавчого співвідношення шкоди та штрафу в системі податкових злочинів // *Правова держава*. — 2009. — № 11. — С. 153—159.
2. Закон України "Про податок з доходів фізичних осіб" від 22. 05. 2003р. № 889 — IV//ВВР. — 2003. — № 37. — Ст. 308.
3. Кримінальний кодекс України: Схвалений Верховною Радою України 05. 04. 2001р. № 2341—03 // ВВР. — 2001. — № 25-26. — Ст. 131.
4. Уголовное право Украины: Общая часть: Учебник/Отв. редактор доктор юрид. наук, профессор, заслуженный деятель науки и техники Украины Е. Л. Стрельцов. — Х.: Одиссей, 2009. — 344 с.
5. Закон України "Про встановлення розміру мінімальної заробітної плати на 2003рік" від 26. 12. 2002р. № 372 — IV//ВВР. — 2003. — № 6. — Ст. 54.
6. Закон України "Про внесення змін до Закону України "Про Державний бюджет України на 2003рік"" від 25. 11. 2003р. № 1328 — IV//ВВР. — 2004. — № 14. — Ст. 204.
7. Закон України "Про Державний бюджет України на 2004рік" від 27. 11. 2003р. № 1344 — IV//ВВР. — 2004. — № 17-18. — Ст. 250.
8. Закон України "Про Державний бюджет України на 2005рік" від 23. 12. 2004р. № 2285 — IV//ВВР. — 2005. — № 7-8. — Ст. 162.
9. Закон України "Про Державний бюджет України на 2006рік" від 20. 12. 2005р. № 3235 — IV//ВВР. — 2006. — № 9. — № 10-11. — Ст. 96.
10. Закон України "Про Державний бюджет України на 2007рік" від 19. 12. 2006р. № 489 — V//ВВР. — 2007. — № 7-8. — Ст. 66.
11. Закон України "Про Державний бюджет України на 2008рік та про внесення змін до деяких законодавчих актів України" від 28. 12. 2007р. № 107 — VI//ВВР. — 2008. — № 5-6. — № 7-8. — Ст. 78.
12. Закон України "Про Державний бюджет України на 2009рік" від 26. 12. 2008р. № 835 — VI//ВВР. — 2009. — № 20. — № 21-22. — Ст. 269.
13. Закон України "Про встановлення прожиткового мінімуму та мінімальної заробітної плати" від 20. 10. 2009р. № 1646 — VI//ВВР. — 2010. — № 4. — Ст. 19.
14. Закон України "Про внесення змін до Закону України "Про Державний бюджет України на 2005рік" та деяких інших законів України" від 07. 07. 2005р. № 2771 — IV// ВВР. — 2005. — № 34. — Ст. 441.
15. Указ Президента України "Про збільшення неоподаткованого мінімуму та ставки прогресивного оподаткування доходів громадян" від 13. 09. 1994р. № 519/ 94[Електроннийресурс]// Режим доступу /<http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=519%2F94>
16. Указ Президента України "Про внесення змін до Указу Президента України від 13 вересня 1994року № 519" від 03. 02. 1995р. № 1082/ 95[Електроннийресурс]//Режим доступу/<http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=519%2F95>
17. Указ Президента України "Про грошову реформу в Україні" від 25. 08. 1996р. № 762/ 96// Голос України. — 28. 08. 1996р. — № 159.
18. Постанова Пленуму Верховного Суду України "Про деякі питання застосування судами України адміністративного та кримінального законодавства у зв'язку з набранням чинності Законом України від 22 травня 2003року "Про податок з доходів фізичних осіб"" № 9 від 28. 05. 2004р. / Збірник постанов Пленуму Верховного Суду України у кримінальних справах: 1973-2005р. — Х.: "Одиссей", 2006. — С. 34-35.
19. Лист Вищого арбітражного суду України № 01-8/ 252 від 31. 05. 2000р. [Електронний ресурс] //Режим доступу/http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=v_252800-00

В. Н. Шевчук, старший преподаватель

Одесский национальный университет имени И. И. Мечникова,
кафедра уголовного права, уголовного процесса и криминалистики,
Французский бульвар, 24/26, г. Одесса, 65058, Украина

**ЗАКОНОДАТЕЛЬНЫЕ КОЛЛИЗИИ В ДИНАМИКЕ СООТНОШЕНИЯ
КВАЛИФИКАЦИИ И НАКАЗАНИЯ ЗА НАЛОГОВЫЕ ПРЕСТУПЛЕНИЯ**

РЕЗЮМЕ

Согласно разработанной авторской методике, было рассчитано процентное соотношение квалифицированного размера вреда и уголовного наказания в виде штрафа в соответствии с частью 1 и частью 2 статьи 212 УК.

Предлагается изменить критерии расчёта причинённого налоговыми преступлениями вреда и установленного наказания в виде штрафа, взяв за основу размер минимальной заработной платы.

Ключевые слова: квалифицирующие признаки, диспозиция статьи, санкция статьи, виды вреда, необлагаемый налогом минимум доходов граждан, квалифицированный размер вреда.